

α

Ω

Ogólnopolska Konferencja Interdyscyplinarna
pn: "ALFA I OMEGA CZ. II"
Nauki Interdyscyplinarne

KSIĄŻKA ABSTRAKTÓW BOOK OF ABSTRACTS

Kraków 15-16 marca 2021 r.

organizatorzy:

ISBN: 978-83-63216-46-7

Komitet Naukowy

Prof. dr hab. inż. Czesław Nowak - Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie, Wydział Rolniczo-Ekonomiczny

Dr inż. Agnieszka Piotrowska-Puchała - Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie, Wydział Rolniczo-Ekonomiczny

Dr inż. Małgorzata Bogusz - Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie, Wydział Rolniczo-Ekonomiczny

Dr inż. Jarosław Mikołajczyk - Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Tarnowie, Instytut Administracyjno-Ekonomiczny

Dr inż. Piotr Prus - Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy w Bydgoszczy, Wydział Rolnictwa i Biotechnologii

Dr Lidia Jabłońska-Porzuczek - Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, Wydział Ekonomiczno - Społeczny

Dr Monika Wojcieszak - Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, Wydział Ekonomiczno - Społeczny

Dr inż. Anna Sieczko - Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, Wydział Nauk Ekonomicznych

Dr Barbara Kielbasa - Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie, Wydział Rolniczo -Ekonomiczny

Dr Anna Janicka - Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie, Wydział Rolniczo -Ekonomiczny

Dr Anna Zalewska - Państwowa Wyższa Szkoła Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży, Wydział Nauk o Zdrowiu

Dr Monika Gałczyk - Państwowa Wyższa Szkoła Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży, Wydział Nauk o Zdrowiu

Komitet Organizacyjny:

dr Barbara Kielbasa

dr Anna Janicka

dr Paweł Kraciński

dr Justyna Sala-Suszyńska

lek. Monika Prylińska

mgr Anna Maria Bach (Dobosiewicz)

mgr Ewelina Litwa

mgr Natalia Skierkowska

mgr Weronika Topka

mgr Małgorzata Kwiatkowska

mgr Michał Mrozek

mgr Marta Rachwał

mgr Damian Jasiński

mgr Natalia Smaciarz

Kontakt:

rachwal.konferencjenaukowe@gmail.com

kontakt.konferencjenaukowe@gmail.com

Więcej informacji:

www.konferencjenaukowe.com.pl

www.konferencjenaukowe.online.pl

SPIS TREŚCI

NAUKI SPOŁECZNO-EKONOMICZNE, PRAWNE ORAZ O JAKOŚCI I ZARZĄDZANIU

Klaudia Babrzymąka, Paulina Frymer

Model R. Lewisa Cultural Types i jego wpływ na działalność biznesową.....9

Klaudia Babrzymąka, Paulina Frymer

Analiza rentowności przedsiębiorstw w branży odzieżowej na podstawie modelu Du Ponta w związku z pandemią COVID-19.....10

Bożena Bobak

Czym są operacje TLTRO Europejskiego Banku Centralnego?.....11

Krystian Boczniewicz

Płynność finansowa wybranych przedsiębiorstw w okresie kryzysu gospodarczego.....12

Julia Boroń, Ewelina Budziak, Tomasz Dudek

COVID-19 jako bodziec do rozwoju branży E-Commerce na przykładzie wybranych przedsiębiorstw.....13

Karolina Folcik

Istota i znaczenie zasad etyki w rachunkowości.....14

Ewa Józwiak

Dyslokacja jednostki społecznej w imię bezpieczeństwa.....15

Julia Krawczyk

Polska w obliczu problemu ucieczki przed podatkiem.....16

Michał Mrozek

International trade between the Western Balkans and the European Union in 2009-2019- the selected aspects.....17

Dominika Pałkowska

Analiza oczekiwań pokolenia Z wobec pracodawców na polskim rynku pracy.....18

Przemysław Mirosław Pazder

Przemiany ustrojowe w Rumunii.....19

Agnieszka Sas, Witkoria Urbańczyk, Joanna Kuligowska, Paulina Zwolan, Marta Wojda, Jakub Garbacki

odejście strategiczne jako niezbędny element dopasowania zgodności organizacji z jej otoczeniem.....20

Agnieszka Sas, Witkoria Urbańczyk, Joanna Kuligowska, Paulina Zwolan, Marta Wojda, Jakub Garbacki

Czym jest work life balance? - Wpływ koncepcji na efektywność pracy.....21

Piotr Skrzypek

Sytuacja osób homoseksualnych w starożytnym Rzymie.....22

Aleksandra Snopko

Kara śmierci jako alternatywa kary pozbawienia wolności.....23

Łukasz Solowiej

Mechanizmy kontroli w spółkach OSOBOWYCH prawa handlowego.....25

Joanna Stawarz

Rola płynności finansowej w funkcjonowaniu przedsiębiorstwa na rynku.....26

Joanna Stawarz

Ocena zagrożenia upadłością przedsiębiorstw z wykorzystaniem modeli dyskryminacyjnych.....27

Cezary Strojny

Upadłość konsumencka w nowej odsłonie.....28

Anna Szpakowska

Społeczna odpowiedzialność fundacji korporacyjnych na przykładzie Fundacji BNP Paribas.....29

Weronika Trela, Anna Wojtas

Historia podatku dochodowego od osób fizycznych w Polsce.....30

Aleksandra Wasiak

Edukacja zdalna w opiniach nauczycieli i uczniów - analiza badań.....31

Katarzyna Wolak, Magdalena Zaraś

Przejawy zewnętrznej odpowiedzialności społecznej organizacji na przykładzie jednego z wiodących producentów silników samochodowych w Polsce.....33

NAUKI ŚCISLE, TECHNICZNE ORAZ INŻYNIERYJNE

Anna Fenyk, Marek Zieliński, Ewa Miękoś, Ewa Chrześcijańska, Anna Masek, Wojciech Horak

Analiza właściwości cieczy i elastomerów magnetoreologicznych oraz ich praktyczne wykorzystanie.....34

Maciej Kaczyński

Data encryption system with a variable key generated using artificial neural networks.....35

Karolina Kluziak, Volodymyr Pavlyuk

Charakterystyka elektrochemiczna stopów opartych na metalach ziem rzadkich.....36

Maria Kolon-Jaremczak

Salix herbacea i Sanionia uncinata jako bioindykatory pierwiastków śladowych na Islandii.....38

Marcin Kopeć

Biogeochemia makroelementów Racomitrium lanuginosum na Islandii.....39

Justyna Kurcek

Chemiczne usuwanie fosforu ze ścieków z zastosowaniem koagulantów wstępnie zhydrolizowanych.....40

Jolanta Podolszańska

Wykorzystanie metody Wariacyjnego Autokodowania Bayesa w tomografii komputerowej.....41

NAUKI HUMANISTYCZNE, PEDAGOGICZNE ORAZ TEOLOGICZNE

Justyna Jacek

Skuteczność bajkoterapii w pokonywaniu trudności wychowawczych dzieci w wieku przedszkolnym.....42

Monika Szymańska

Mediacja glottodydaktyczna w przedszkolu – szansa wszechstronnego rozwoju językowego.....44

Anna Uroda

Rygwedyjskie „forty” a założenia Baktryjsko-Margiańskiego Zespołu Archeologicznego.....47

NAUKI MEDYCZNE, ZDROWIU I ŻYWIENIU CZŁOWIEKA ORAZ PRZYRODNICZE

Justyna Białek, Paulina Krawiec, Magdalena Jańczyk, Ilona Samek, Anna Wójcik

Korzyści płynące z karmienia mlekiem matki.....48

Paulina Krawiec, Anna Wójcik, Ilona Samek, Justyna Białek, Magdalena Jańczyk

Objawy neurologiczne w przebiegu zakażenia SARS-CoV-2.....50

Martyna Kuczyńska

Łuszczyca i stres psychospołeczny: wzajemne oddziaływanie.....52

Patrycja Mościcka, Andrzej Przyłipiak

Droga do poznania osocza bogatopłytkowego.....53

Aleksandra Orzechowska, Mateusz Pawlina, Karolina Ziętara, Piotr Pawłowski

Genetyczne markery nowotworów przewodu pokarmowego.....54

Mateusz Pawlina, Aleksandra Orzechowska, Karolina Ziętara, Piotr Pawłowski

Genetyczne biomarkery raka wątrobowokomórkowego.....56

Wioletta Rymut, Weronika Klocek, Klaudia Jagieła, Dominika Walowska

Czy osoby z wykształceniem medycznym są bardziej świadome w zakresie dodatków do żywności?.....57

Karolina Ziętara, Aleksandra Orzechowska, Mateusz Pawlina, Piotr Pawłowski

Schizofrenia z perspektywy lekarza psychiatry.....58

Martyna Frątczak

Stres oksydacyjny u koni.....60

Kinga Pałatyńska, Bartłomiej Wysoczański

Wykrywanie markerów molekularnych związanych z powstawaniem wosku u żyta (*Secale Cereale* L.) wraz z mapowaniem genetycznym.....61

NAUKI SPOŁECZNO-EKONOMICZNE, PRAWNE ORAZ O JAKOŚCI I ZARZĄDZANIU

Klaudia Babrzymąka, Paulina Frymer, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie

Model R. Lewisa Cultural Types i jego wpływ na działalność biznesową

W ostatnim czasie możemy zaobserwować pojawienie się w Polsce coraz większej ilości oddziałów firm zagranicznych, które posiadają biura na całym świecie. Fakt ten wymusza pracę w międzynarodowym środowisku z osobami pochodzącymi z różnych kultur, mówiących w innych językach i mających inny styl pracy. W związku z tym w wystąpieniu przedstawiony zostanie model Cultural Types Richarda Lewisa, który dzieli style kultury pracy na 3 różne grupy z uwzględnieniem kraju pochodzenia pracownika. Model ten zestawiony zostanie z własnymi badaniami ankietowymi dotyczącymi wpływu różnic kulturowych na działalność biznesową, w których starano się wyodrębnić największe szanse w pracy z obcokrajowcami, a także najczęstsze podłoża konfliktów, zbadano także jak te czynniki oddziałują na przedsiębiorstwo.

Klaudia Babrzymąka, Paulina Frymer, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie

Analiza rentowności przedsiębiorstw w branży odzieżowej na podstawie modelu Du Ponta w związku z pandemią COVID-19

Celem niniejszego artykułu jest określenie czy w rzeczywistości pandemia koronawirusa miała negatywny wpływ na branżę odzieżową oraz jakie zmiany spowodował COVID-19 w zyskowności przedsiębiorstw z rynku odzieżowego. Do analizy finansowej pozwalającej ocenić sytuację finansową przedsiębiorstwa w pracy wykorzystano analizę wskaźnikową przy użyciu głównych wskaźników płynności finansowej, zadłużenia, sprawności zarządzania oraz rentowności. Do wyliczenia modelu du Ponta wykorzystano odchylenia cząstkowe, pozwalających przedstawić zależność przedsiębiorstw w porównaniu do poprzednich lat. Przedmiotem badań są trzy przedsiębiorstwa: LPP, Wittchen oraz Monnari w latach 2018-2019 oraz trzech kwartałach roku 2020. Źródłem danych liczbowych wykorzystanych w badaniach oraz informacji o działalnościach z rynku odzieżowego są sprawozdania finansowe. Wyniki badań przedsiębiorstw zostały zestawione w sposób porównawczy względem lat oraz względem siebie w związku z działalnością w jednej branży. Wnioski z badania zostały podzielone na trzy części: przed pandemią, moment wybuchu pandemii oraz czas, kiedy ludzie powoli zaczęli się przyzwyczajać do sytuacji panujące na świecie. Rezultaty badań są zaskakujące, pokazując jakie zaszły zmiany w związku z wybuchem pandemii COVID-19 na rynku europejskim oraz światowym.

Bożena Bobak, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, Instytut Zarządzania, Katedra Rachunkowości, Koło Naukowe Rachunkowości UEK, ul. Rakowicka 27, 31-510 Kraków, e-mail: bozena016@interia.eu

Czym są operacje TLTRO Europejskiego Banku Centralnego?

W dobie kryzysu ważne jest podejmowanie działań mających na celu stabilizację sytuacji gospodarczej, poprzez prowadzenie odpowiedniej polityki pieniężnej. Europejski Bank Centralny (EBC) ma w tym celu do dyspozycji odpowiednie narzędzia. Standardowym narzędziem EBC są stopy procentowe, ale banki centralne posługują się również mniej typowymi środkami w celu oddziaływania na gospodarkę. Jednym z niestandardowych narzędzi polityki pieniężnej stosowanym przez EBC jest TLTRO, czyli targeted longer-term refinancing operations - ukierunkowane dłuższe operacje refinansujące. Celem niniejszego artykułu jest przedstawienie i wyjaśnienie zagadnienia operacji TLTRO, które są ważną częścią zestawu narzędzi EBC, jeśli chodzi o wspieranie kredytów bankowych i rozpraszanie płynności w całym Eurosystemie. Aby ten cel osiągnąć, przedstawiono istotę działalności banków centralnych, skupiając się przede wszystkim na Europejskim Banku Centralnym, a następnie scharakteryzowano każdą z trzech dotychczas uruchomionych serii operacji TLTRO, opisując warunki ich przyznania oraz realizacji przez banki komercyjne krajów europejskich. Zaprezentowano również wielkościowe kształtowanie się kolejnych serii TLTRO, co pokazuje jaka ilość płynności była dostarczana poprzez operacje refinansujące do systemu bankowego. W artykule wykorzystano metodę przeglądową oraz metodę analizy treści, do której posłużyły raporty, komunikaty oraz uchwały Europejskiego Banku Centralnego, które dostępne są na oficjalnej stronie internetowej Eurosystemu. Przeprowadzona analiza treści pozwoliła również na omówienie skutków uruchomienia dwóch pierwszych serii TLTRO oraz ich oddziaływania na gospodarkę z perspektywy czasu, a także pozwoliła rozważyć potencjalne oczekiwania co do trzeciej, niezakończonych jeszcze, serii TLTRO-III.

Krzystian Boczniewicz, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, Instytut Finansów, Koło Naukowe Rachunkowości UEK, ul. Rakowicka 27, 31-510 Kraków, e-mail: krystian.boczniewicz@gmail.com

Płynność finansowa wybranych przedsiębiorstw w okresie kryzysu gospodarczego

Celem niniejszej pracy jest sprawdzenie, jak kształtowała się płynność finansowa przedsiębiorstw w okresie panującego kryzysu gospodarczego, gdyż właśnie wtedy zaczynają się pojawiać problemy finansowe. Istotne było uzyskanie odpowiedzi na pytanie – czy w dobie pandemii Covid-19 płynność ta uległa znaczącemu zmniejszeniu, a może wręcz przeciwnie. Jednak warto zauważyć, że skutki pandemii są odczuwalne w różnym stopniu w zależności od sektorów, w których działają przedsiębiorstwa.

Dlatego też przeanalizowana została płynność finansowa ośmiu spółek notowanych na warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych z sektorów takich jak: restauracje i hotele, produkcja leków, żywność oraz odzież i obuwie. Porównane zostały trzy pierwsze kwartały 2020 roku z analogicznym okresem w roku 2019. Do niniejszej analizy zostały wykorzystane trzy wskaźniki analizy płynności finansowej – wskaźnik płynności bieżący, wskaźnik płynności szybki oraz wskaźnik płynności przyspieszony.

Na bazie wyliczonych wskaźników zostało ocenione, w jakiej sytuacji finansowej znajdują się wybrane przedsiębiorstwa, a także, czy zdolność spółek do regulowania bieżących zobowiązań znacząco pogorszyła się w roku 2020, w którym to pandemia Covid-19 zaczęła w sposób istotny oddziaływać na przedsiębiorstwa z całego świata. Po przeprowadzonej analizie można wnioskować, że istnieją duże rozbieżności co do wysokości poszczególnych wskaźników, a sam wpływ pandemii na badane przedsiębiorstwa był zarówno pozytywny, jak i negatywny.

Julia Boroń, Ewelina Budziak, Tomasz Dudek, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie

COVID-19 jako bodziec do rozwoju branży E-Commerce na przykładzie wybranych przedsiębiorstw

Głównym celem artykułu jest zbadanie wpływu epidemii COVID-19 na rozwój firm z zakresu branży e-commerce, jak również na zachowania konsumenckie klientów. Szczegółowej analizie poddano sprawozdania finansowe wybranych spółek (spółkę Allegro.eu S.A. oraz dwie Grupy Kapitałowe : CCC oraz LPP) działających na zasadzie B2C, czyli business to customer. Podstawowym pytaniem, jakie zostało postawione w artykule to: czy pandemia i lockdown w roku 2020 były bodźcem do rozwoju sektora e-commerce? Całe rozważania oraz realizację celu dokonano metodą badań naukowych desk research, w której poddano analizie liczne dostępne źródła danych. Zakres czasowy analizy objął okres od 2018 roku do 2020 roku.

Analiza przeprowadzona na potrzeby artykułu wykazała wzrost przychodów z sektora e-commerce, co wynika przede wszystkim ze stale wzrastającego dostępu do Internetu oraz tego, że w roku 2019 po wybuchu epidemii SARS-CoV-2 wiele transakcji przeniesione zostało do strefy on-line. Pandemia w znacznym stopniu wpłynęła również na zachowania konsumenckie - wzrosła sprzedaż internetowa w segmentach, które do tej pory były mniej popularne jak np. artykuły spożywcze.

Karolina Folcik, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie

Istota i znaczenie zasad etyki w rachunkowości

Zadaniem rachunkowości jest przedstawianie rzeczywistości gospodarczej w sposób wierny i rzetelny. Należy jednak pamiętać, że rzeczywistość ta jest skomplikowana, a regulacje prawne nie przewidują możliwości wystąpienia wszystkich potencjalnych wydarzeń. Na osobach zajmujących się rachunkowością spoczywa zatem duża odpowiedzialność. Od ich postępowania w znacznej mierze zależy jakość generowanych informacji o stanie majątkowym i finansowym podmiotów gospodarczych. Oprócz posiadania stosownej wiedzy, umiejętności oraz doświadczenia zawodowego kluczowe w ich pracy jest etyczne postępowanie. Normy etyczne, których powinny przestrzegać te osoby, zostały uregulowane w krajowych i międzynarodowych kodeksach. Poprzez przygotowanie takich dokumentów zawodowe środowisko rachunkowości niewątpliwie chciało dać wyraz temu, że system informacyjny rachunkowości respektuje konieczność działania w sposób etyczny.

W niniejszym opracowaniu zaprezentowano zasady etyki zawarte w *Międzynarodowym Kodeksie Etyki Zawodowych Księgowych* opublikowanym przez Międzynarodową Federację Księgowych (IFAC) oraz w *Kodeksie Zawodowej Etyki w Rachunkowości* wydanym przez Stowarzyszenie Księgowych w Polsce. Oba dokumenty wskazują na bardzo ważną rolę osób zajmujących się rachunkowością w działaniu na rzecz interesu publicznego. Reguły w nich przedstawione mają charakter ponadczasowy i ponadnarodowy. Po analizie zapisów wymienionych kodeksów, dochodzi się do wniosku, że posiadanie wysokich kompetencji zawodowych nie przesądza o pełnym profesjonalizmie wykonywanej pracy – do jego osiągnięcia niezbędne jest także przestrzeganie zasad etycznych. Wykonując swoje zawodowe obowiązki, osoby zajmujące się rachunkowością muszą przede wszystkim działać w sposób uczciwy i niezależny oraz zachowywać dbałość o dobrą reputację zawodu.

Ewa Józwiak, lic., Wydział Nauk Humanistycznych i Społecznych, Mazowiecka Uczelnia Publiczna w Płocku, email: ewajozwiak1110@onet.pl

Dyslokacja jednostki społecznej w imię bezpieczeństwa

*Bez człowieka- bezpieczeństwo istnieć nie może.
Bezpieczeństwo bez człowieka jest prawdopodobne,
lecz jego trwałość jest niewiadomą.*

Autor

W pracy podjęto się próby analizy rozmieszczenia jednostki społecznej w ukształtowanym systemie bezpieczeństwa, zważając na różnorodność pojmowania istoty bezpieczeństwa jako pojęcia, nauki oraz warunku koniecznego do istnienia pokoju na świecie. Wskazano na antropocentryczny wydźwięk bezpieczeństwa, potwierdzając przy tym dużą rolę społecznego potencjału łączącego się z dynamizmem postrzegania społeczeństwa jako punktu centralnego, bez którego racjonalność bezpieczeństwa byłaby ujęta defektywnie. Poruszono również tematykę koncepcji *human security*, dzięki której można wyjaśnić jakie warunki muszą zostać spójnie spełnione, by pokój na świecie był szansą na nowoczesne postrzeganie poczucia stabilności.

Słowa kluczowe: bezpieczeństwo, jednostka społeczna, antropocentryzm, human security

Julia Krawczyk, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie

Polska w obliczu problemu ucieczki przed podatkiem

W dzisiejszych czasach problem ucieczki przed podatkiem coraz częściej jest zjawiskiem powszechnym, nie tylko dotyczącym państwa Europy Zachodniej, lecz także Rzeczpospolitą Polskę. Takie działania są nielegalne, a rzeczą oczywistą jest, że płacenie podatków nie należy do czynności przyjemnych, stąd występują nieustanne napięcia na tym polu. Tak długo jak istnieje władza nakładająca podatki, tak długo obywatele będą poszukiwali rozwiązań, umożliwiających im zmniejszenia wysokości obciążeń. Celem mojego wystąpienia jest holistyczne spojrzenie na powyższe zagadnienie, które jest szczególnie istotne ze względu na fakt, że wpływy z podatków stanowią główne źródło dochodów budżetu państwa. Jednak nie tylko budżet państwa cierpi na takich działaniach, ale również ucziwie płacący obywatele. W mojej prezentacji zamierzam wyczerpująco omówić przyczyny moralne, polityczne oraz ekonomiczne ucieczki przed podatkiem. Co więcej zwrócę uwagę na dysonans pomiędzy oszustwem podatkowym, a optymalizacją podatkową, które bywają na co dzień traktowane w sposób równorzędny. Podczas mojego wystąpienia rozpatrzę w praktycznym ujęciu powyższe terminy, do których podam konkretne przykłady z życia codziennego. Przeanalizuję najbardziej uciążliwy dla gospodarki Polski model nieuczciwości podatkowej, jakim jest wyłudzenie podatku od towaru i usług. Wszystkie wyłudzenia podatku VAT przyczyniają się do powstania luki podatkowej w tym podatku. Przytoczony termin luki podatkowej dostarcza ważnych oraz statystycznych informacji o wysokości strat dla budżetu państwa. Spojrzymy na ten problem na przestrzeni ostatnich lat, porównując stosunek polskiej luki podatkowej do średniej Unii Europejskiej. Wszystkie wyżej wspomniane tematy zostaną przeze mnie rozwinięte oraz skrupulatnie wyjaśnione.

Michał Mrozek, MSc, PhD Student, Department of Economics, Institute of Economics and Finance, Faculty of Economics, Finance and Management, University of Szczecin, e-mail: michaladrianmrozek@gmail.com

International trade between the Western Balkans and the European Union in 2009-2019- the selected aspects

The paper regards the assessment of the international trade between The Western Balkans and The European Union in 2009-2019 within the selected aspects. The aim of the paper is the assessment of the international trade between The Western Balkans and The European Union in 2009-2019 within the selected aspects. The following research problems were put forward: how does the diversification between The Western Balkans and The European Union in 2009-2019 in terms of the international trade look?; which of the researched The Western Balkans and The European Union in 2009-2019 has the lowest, middle, the highest level of the international trade within the chosen issues? In the theoretical part was presented the characteristic of the international trade, the description of The Western Balkans and The European Union within trade issues. In the empirical part were presented the results of the carried out researches. In the paper was carried out the documentation, statistical, dynamic, comparative analysis. The results showed that The Western Balkans and The European Union are diversified between themselves within chosen aspects of the international trade. The inference process took place in the deductive way.

Keywords: Western Balkans, European Union, international trade, import, export

Dominika Pałkowska, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie

Analiza oczekiwań pokolenia Z wobec pracodawców na polskim rynku pracy

Na polskim rynku pracy występuje kilka pokoleń różniących się między sobą a stanowiącymi wyzwanie dla ich przełożonych. Najmłodszą generacją, która pojawiła się na rynku pracy jest pokolenie Z, do którego zalicza się osoby urodzone po 1990 roku. Celem tej pracy jest analiza oczekiwań pokolenia Z wobec pracodawców na polskim rynku pracy. Podstawowe pytanie, jakie przyświeca podjętym rozważaniom, odnosi się do tego, co powinni oferować pracodawcy, aby przedstawiciele pokolenia Z wybrali ich oferty pracy. Postanowiono również określić jaki aspekt kariery zawodowej dla generacji Z jest najważniejszy. W niniejszej pracy dokonano interpretacji pojęcia „pokolenie„ oraz scharakteryzowano generację Z. Dokonano przeglądu literatury przedmiotu i analizy wyników badań przeprowadzonych we wrześniu ubiegłego roku metodą sondażu diagnostycznego za pomocą kwestionariusza ankiety. Rezultaty przeprowadzonych badań pokazały, że najmłodsi pracownicy na polskim rynku pracy są osobami zdecydowanymi i dążą do wyznaczonych celów. Posiadają konkretne oczekiwania wobec pracodawców - zależy im na sprawiedliwym i partnerskim traktowaniu oraz dobrej atmosferze w miejscu pracy. Ponadto generacja Z pragnie ciągle się rozwijać, dlatego oczekuje, by przełożeni oferowali im różne szkolenia podnoszące ich kwalifikacje zawodowe. Pracodawcy muszą zainteresować się oczekiwaniami, jakie posiada najmłodsze pokolenie na rynku pracy w Polsce. Powinni dostosować swoje przedsiębiorstwa do ich indywidualnych potrzeb i słuchać najmłodszych pracowników, by ci zostali u nich jak najdłużej.

Przemysław Mirosław Pazder, Akademia Pomorska w Słupsku, Instytut Historii,
e-mail: mm527@o2.pl

Przemiany ustrojowe w Rumunii

Patrząc z perspektywy 25 lat, które minęły od rozpoczęcia zasadniczych i gruntowych przemian systemowych w państwach Europy Środkowo-Wschodniej i na Bałkanach, widać wyraźnie, że po początkowej euforii przyszły trudności okresu transformacji, a droga do systemu demokratycznego i rynkowego okazywała się trudniejsza niż wcześniej przewidywano i wymagała od społeczeństwa wielu wyrzeczeń¹. Rumunia na tle pozostałych państw bloku wschodniego była państwem dość specyficznym. Przywódca państwa rumuńskiego, Nicolae Ceausescu, był politykiem dążącym do realizacji swojej polityki. Bukareszt od lat 60. XX wieku wykazywał tendencje do niezależności i z czasem nasilały się one. Stosunki rumuńsko-sowieckie nie były dobre, a pogorszyły się one po dojściu do władzy Michaiła Gorbaczowa w ZSRS. Oddziaływanie sowieckiej propagandy było więc w Rumunii osłabione, tak samo jak promowanie idei pierestrojki.

¹ J. M. Fiszer, *Efekty transformacji ustrojowej i integracji państw Europy Środkowo-Wschodniej z Unią Europejską*, „Myśl Ekonomiczna i Polityczna” 2016, nr 2 (52), s. 102.

Agnieszka Sas, Witkoria Urbańczyk, Joanna Kuligowska, Paulina Zwolan, Marta Wojda, Jakub Garbacki, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej

Podejście strategiczne jako niezbędny element dopasowania zgodności organizacji z jej otoczeniem

Podejście strategiczne jest stosunkowo nową koncepcją obecnego podejścia do zarządzania. Stało się jednak bardzo istotnym elementem w dążeniu do efektywności. Sam fakt dopasowania organizacji do otoczenia i jego potrzeb pomaga wdrożyć konkretne działania, których skutkiem są zyski w formie przychodów, jak i zadowolenia klientów. Podstawą działań jest określenie możliwości otoczenia wewnętrznego jak i zewnętrznego firmy. Sformułowanie strategii to pierwszy etap. Na podstawie analizy tworzony jest plan działania, za pomocą metod dobranych adekwatnie do firmy. Samo wdrożenie strategii, odnosi się do nie trzymania się szablono-wo zasad, jednak dostosowania się do warunków przedsiębiorstwa, a również do stale zmieniającej się sytuacji otoczenia. Monitorowanie bieżących zmian, ma na celu wykrycie sytuacji stanowiących szanse lub zagrożenia dla dalszej realizacji.

Agnieszka Sas, Witkoria Urbańczyk, Joanna Kuligowska, Paulina Zwolan, Marta Wojda, Jakub Garbacki, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej

Czym jest work life balance? - Wpływ koncepcji na efektywność pracy

Work-life balance jest stosunkowo nową koncepcją, która jednak w bardzo szybkim tempie zyskała popularność wśród pracowników i pracodawców, jak również wielu badaczy. Równowaga pomiędzy życiem prywatnym i zawodowym oznacza wzajemne przenikanie się tych dwóch sfer oraz czerpanie jednakowej satysfakcji na obu płaszczyznach. Za główny cel koncepcji stawia się odnalezienie „złotego środka” pomiędzy pracą - czyli karierą i własnymi ambicjami - a życiem prywatnym - czyli zdrowiem, rozrywką, życiem rodzinnym czy duchowością oraz realizacją pozazawodowych pasji. Definicja koncepcji jest trudna do jednoznacznego specyzowania ze względu na odmiennie rozumienie koncepcji ze względu przynależność do różnorodnych grup społecznych. Dla wszystkich grup jednak utrzymywanie równowagi praca-życie niesie szereg korzyści. Celem Naszej prezentacji jest omówienie koncepcji work-life balance, przeanalizowanie rozwoju koncepcji w Polsce, wskazanie potencjalnych zagrożeń spowodowanych jej brakiem oraz korzyści płynące z jej utrzymywania. Ponadto, pragniemy zwrócić uwagę na to, jak równowaga wpływa na efektywność pracowników i jakość wykonywanych przez nich zadań oraz jakie zagrożenia dla pracowników niesie pracoholizm. Harmonia w życiu zawodowym i rodzinnym stanowi bowiem klucz do osiągnięcia sukcesu i życiowej satysfakcji.

Piotr Skrzypek, Uniwersytet Łódzki

Sytuacja osób homoseksualnych w starożytnym Rzymie

Celem prezentacji jest przedstawienie sytuacji osób homoseksualnych w starożytnym Rzymie. Jest to o tyle istotne, że Cesarstwo Rzymskie na podbite przez siebie tereny przenosiło nie tylko aspekty swojej kultury ale i swoją moralność seksualną. Przykładem może być Półwysep Iberyjski który w czasach Imperium Rzymskiego stał się terenem intensywnej eksploatacji ekonomicznej, otrzymał jednak niezwykle dziedzictwo, którego wymownym świadectwem są język łaciński i rzymskie prawo. Homoseksualizm w starożytnym Rzymie znacznie różnił się od obecnego rozumienia. W łacinie brakuje słów, które precyzyjnie tłumaczyłyby „homoseksualny” i „heteroseksualny”[1]. Podstawowy podział seksualności w starożytnym Rzymie zawierał dwie postawy: aktywna, dominująca męska i bierna, uległa kobieca. Społeczeństwo rzymskie było patriarchalne, a wolno urodzony obywatel płci męskiej posiadał wolność polityczną (libertas) i prawo do rządzenia sobą i swoim domem (familia). „Cnota” (virtus) była postrzegana jako aktywna cecha, poprzez którą człowiek (vir) definiował siebie. Mentalność podboju i „kult męskości” ukształtowały związki osób tej samej płci. Rzymscy mężczyźni mogli cieszyć się seksem z innymi mężczyznami bez widocznej utraty męskości lub statusu społecznego, o ile przyjmowali rolę dominującą. Dopuszczalnymi partnerami płci męskiej byli niewolnicy, prostytutki i artyści, których styl życia wyłączył z „normalnej” ochrony przyznanej obywatelowi. Rzymscy mężczyźni na ogół preferowali młodzież w wieku od 12 do 20 lat jako partnerów seksualnych, chociaż profesjonalne prostytutki i artyści mogli pozostać dostępni seksualnie również w wieku dorosłym. Relacje osób tej samej płci między kobietami są znacznie mniej udokumentowane [2], a jeśli wierzyć pisarzom rzymskim, homoerotyzm kobiecy mógł być bardzo rzadki.

Bibliografia:

- [1] Skinner Marilyn , Sexuality in Greek and Roman Culture. 2nd edition. Malden, MA: Wiley-Blackwell, 2014. Str.36.
- [2] Williams, Craig. Roman Homosexuality. 2nd edition. New York: Oxford University Press, 2010.str.46.

Aleksandra Snopko, Wydział Prawa, Uniwersytet w Białymstoku

Kara śmierci jako alternatywa kary pozbawienia wolności

Kara śmierci jest jedną z najstarszych form kary. Choć nie obowiązuje już w większości państw na świecie, to wciąż wzbudza kontrowersje, a pomimo niejednej dyskusji można dostrzec podział na przeciwników i zwolenników tej kary. Autorka w swoim wystąpieniu rozważy dlaczego kara śmierci nie może stanowić alternatywy dla kary pozbawienia wolności. Na początku zostanie przedstawiony rys historyczny kary śmierci oraz zostaną omówione systemy wykonywania kary pozbawienia wolności, które zaczęły się kształtować w XVIII wieku. Następnie Autorka opíše jak wyglądała kara śmierci w Polsce oraz wskaże, od kiedy ona nie obowiązuje. W dalszej części zostaną przedstawione argumenty za oraz przeciwko stosowaniu kary śmierci, a także informacje dotyczące stosowania kary śmierci współcześnie na świecie. Na koniec Autorka dokona podsumowania.

Bibliografia:

1. Dębicka M., *Uniwersalizm kary śmierci*, Śmierć w wielu odsłonach. Problemy wybrane, Kortowski Przegląd Prawniczy Monografie 2017.
2. Drugi Protokół Fakultatywny do Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych w sprawie zniesienia kary śmierci, przyjęty w Nowym Yorku dnia 15 grudnia 1989 r., Dz. U. z 2014 r., poz. 891.
3. Gardocki L., *Prawo karne*, Warszawa 2013.
4. Grześkowiak A., *Znieść karę śmierci*, Palestra 1982, Tom 26, Nr 9-10 (297-298).
5. <https://amnesty.org.pl/kara-smierci-2019-fakty-i-liczby/>.
6. <https://amnesty.org.pl/subjects/kara-smierci/>.
7. <https://ciekawostkihistoryczne.pl/2017/02/01/ta-plotka-obalila-dyktatora-ludzie-naprawde-w-nia-uwierzyli/>.
8. <https://ciekawostkihistoryczne.pl/2017/03/16/ile-osob-naprawde-zgilotynowano-w-czasie-rewolucji-francuskiej/>.
9. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz. U. z 1997 r., Nr 78, poz. 483 t.j. ze zm.
10. Mierzwa M., Niewęglowski K., *Trend abolicjonistyczny w polskim prawie karnym w XX w.*, Studenckie Zeszyty Naukowe 2018, nr 38.

11. Protokół Nr 13 do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności dotyczący zniesienia kary śmierci we wszystkich okolicznościach, sporządzony w Wilnie dnia 3 maja 2002 r., Dz. U. z 2014 r., poz. 1155.
12. Ryba J., Zduniak K., *Kara śmierci - rys historyczny i współczesne poglądy*, Kortowski Przegląd Prawniczy 2016, Nr 4.
13. Ustawa z dnia 12 lipca 1995 r. o zmianie Kodeksu karnego, Kodeksu karnego wykonawczego oraz o podwyższeniu dolnych i górnych granic grzywien i nawiązek w prawie karnym t.j. ze zm.
14. Ustawa z dnia 19 kwietnia 1969 r. - Kodeks karny wykonawczy, Dz. U. z 1969r., Nr 13, poz. 98 t.j. ze zm.
15. Ustawa z dnia 19 kwietnia 1969 r. - Kodeks karny, Dz. U. z 1969r., Nr 13, poz. 94 t.j. ze zm.
16. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny wykonawczy, Dz. U. z 1997 r., Nr 90, poz. 557 t.j. ze zm.
17. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny, Dz. U. z 1997 r., Nr 88, poz. 553 t.j. ze zm.
18. Wala K., *Systemy penitencjarne na przestrzeni XVIII i XIX wieku*, Studia Iuridica Lublinensia vol. XXIV, 4, 2015.

Łukasz Sołowiej, Wydział Prawa, Uniwersytet w Białymstoku

Mechanizmy kontroli w spółkach OSOBOWYCH prawa handlowego

Kontrola i nadzór w spółkach osobowych prawa handlowego stanowią istotny, z punktu widzenia funkcjonowania spółek w obrocie handlowym zbiór instytucji prawnych, pozwalających na zapewnienie legalności i rzetelności działań podejmowanych przez wspólników w ramach działalności spółki. Autor w swoim wystąpieniu zacznie od omówienia istoty kontroli i nadzoru. Następnie, zostanie poruszona problematyka tak zwanego „prawa do informacji” wspólnika, jej przedmiot, podmioty uprawnione oraz sposób wykonywania tego prawa. Kolejnym zagadnieniem poruszonym przez autora będą mechanizmy kontroli związane z instytucją zgody wspólników do dokonania określonych czynności spółki. Najpierw autor zacznie od przedstawienia i omówienia ustawowego wymogu udzielenia uchwały przez wspólników w sprawach nieprzekraczających zwykłych czynności spółki. Przedstawiona zostanie forma i tryb jej udzielania. Kolejną instytucją omówioną przez autora jest obowiązek uzyskania zgody wszystkich wspólników w sprawach przekraczających zwykły zarząd spółki. Omówiona zostanie doktrynalna definicja zwykłego zarządu i zarządu przekraczającego zwykły zarząd. W ramach kontroli i nadzoru w zakresie prowadzenia spraw spółki autor przedstawi i omówi również ustawowe odstępstwa od obowiązku uzyskania zgody wspólników. Następnie autor przejdzie do omówienia odstępstw od generalnych zasad kontroli i nadzoru w spółkach osobowych, wynikających z ustawowej specyfiki poszczególnych spółek. Omówione zostaną kolejno różnice w funkcjonowaniu tej instytucji: w spółce partnerskiej, komandytowej i komandytowo-akcyjnej. Następnie autor przejdzie do podsumowania i zakończy prezentację referatu.

Bibliografia:

1. Jara Z. Kodeks spółek handlowych. Komentarz. (2020). Wydawnictwo C.H Beck.
2. Kidyba A. Prawo Handlowe. Wydanie 22 (2020). Wydawnictwo C.H Beck.
3. Kidyba A. Kodeks spółek handlowych. Komentarz. (2019). Wydawnictwo Wolters Kluwer.
4. Ustawa z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1526).

Joanna Stawarz, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie

Rola płynności finansowej w funkcjonowaniu przedsiębiorstwa na rynku

Aby przedsiębiorstwo mogło w pełni funkcjonować oraz rozwijać się w perspektywie długoterminowej, musi mieć na uwadze każdy aspekt swojej działalności. Jednym z nich jest płynność finansowa. Determinuje o tym, w jakim stanie znajduje się jednostka oraz wskazuje na jej przyszłość. Pogarszająca się płynność jest sygnałem, że przedsiębiorstwu grozi niebezpieczeństwo, co w skrajnych przypadkach może doprowadzić do zakończenia działalności. Z drugiej strony, może być szansą do wprowadzenia niezbędnych zmian w jednostce, które przyczynią się do usprawnienia funkcjonowania oraz wzmocnienia pozycji na rynku. Celem badawczym jest analiza płynności finansowej oraz czynników mających wpływ na jej kształtowanie. Ocenie płynności finansowej poddano wybrane spółki notowane na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie z branży odzieżowej. Badanie zostało przeprowadzone na podstawie statycznych oraz dynamicznych wskaźników płynności finansowej. Główne poruszane problemy to istota płynności finansowej, czynniki wpływające na jej poziom oraz pomiar płynności za pomocą wskaźników finansowych.

Joanna Stawarz, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie

Ocena zagrożenia upadłością przedsiębiorstw z wykorzystaniem modeli dyskryminacyjnych

Upadłość to moment w życiu przedsiębiorstwa, przed którym jednostki próbują się uchronić. Aby móc kontynuować działalność oraz prosperować, niezbędne jest odpowiednie zarządzanie oraz umiejętność dostosowywania się do zmieniającego się otoczenia. W celu uniknięcia pogorszenia sytuacji finansowej konieczne jest badanie kondycji przedsiębiorstwa oraz reagowanie na sygnały ostrzegawcze. Dzięki modelom prognozowania upadłości możliwa jest weryfikacja faktycznego stanu przedsiębiorstwa oraz wczesne wykrycie zagrożeń. Celem badawczym jest analiza zjawiska upadłości, a także skuteczności modeli dyskryminacyjnych. Przedmiot badań stanowią wybrane polskie spółki. Najważniejsze poruszane kwestie to istota upadłości oraz jej przyczyny, a także metody prognozowania za pomocą modeli dyskryminacyjnych. Przeprowadzone badanie wykazało, że modele stanowią cenne źródło informacji o sytuacji przedsiębiorstwa pod kątem ryzyka upadłości, jak również ogólnej kondycji finansowej.

Cezary Strojny

Upadłość konsumencka w nowej odsłonie

Upadłość konsumencka jest instytucją funkcjonującą w polskim prawie, która umożliwia oddłużenie niewypłacalnego konsumenta. 24 marca 2020 r. weszły w życie nowelizacja Ustawy z dnia 28.02.2003 r. Prawo upadłościowe (Dz. U. z 2020 r., poz. 1228), które znacznie zmieniła zarówno zasady ogłaszania upadłości konsumenckiej jak i przebieg postępowania upadłościowego.

Celem artykułu będzie omówienie najważniejszych zmian upadłości konsumenckiej. Zostaną omówione następujące aspekty: przesłanki ogłoszenia upadłości konsumenckiej, tryby postępowania, przebieg postępowania upadłościowego, ustalenie planu spłaty oraz istota zawinienia dłużnika w doprowadzeniu do stanu niewypłacalności.

Anna Szpakowska, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie

Spoleczna odpowiedzialność fundacji korporacyjnych na przykładzie Fundacji BNP Paribas

Fundacje korporacyjne stanowią istotny filar polskiego sektora pozarządowego. Działania takich fundacji skupiają się przede wszystkim wokół zadań społecznej odpowiedzialności biznesu. Celem tej pracy jest analiza realizacji społecznej odpowiedzialności biznesu przez fundacje korporacyjne na przykładzie Fundacji BNP Paribas oraz wskazanie obszaru, który odegrał najważniejszą rolę dla Fundacji w latach 2016 – 2018. Omówiono pojęcie fundacji oraz przedstawiono ich specyfikę. Dokonano klasyfikacji fundacji i scharakteryzowano fundacje korporacyjne. Następnie zwrócono uwagę na termin społecznej odpowiedzialności biznesu i przedstawiono jej podstawowe aspekty. Ponadto scharakteryzowano Fundację BNP Paribas i program stypendialny Klasa. Dokonano analizy sprawozdań merytorycznych z działalności i wyników badań z przeprowadzonej ankiety wśród absolwentów programu Klasa. Wyniki przeprowadzonych badań wskazują, że największy udział w strukturze wydatków Fundacji stanowiły wydatki związane z obszarem edukacji. Ponadto na podstawie analizy sprawozdań merytorycznych stwierdzono, że priorytetem działań Fundacji były zadania z zakresu edukacyjnego. Badania przeprowadzone wśród absolwentów programu Klasa dowiodły słuszność tezy, że projekt miał długofalowy wpływ na jego beneficjentów. Ponadto, zauważono, iż finansowe formy wsparcia odznaczają się wyższą skutecznością niż te pozafinansowe. Stwierdzono zatem, że filar edukacyjny stanowił priorytet działań Fundacji BNP Paribas w latach 2016 – 2018.

Weronika Trela, Anna Wojtas, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie

Historia podatku dochodowego od osób fizycznych w Polsce

Celem prezentacji jest omówienie procesu wprowadzenia oraz zachodzących na przestrzeni lat zmian podatku dochodowego od osób fizycznych w Polsce, począwszy od roku 1993, kiedy to po raz pierwszy polscy podatnicy zobligowani byli do złożenia deklaracji PIT i rozliczenia z Urzędem Skarbowym podatku od dochodu osiągniętego w roku poprzednim, aż do roku bieżącego, czyli rozliczenia podatku za rok 2020. W wystąpieniu skupiono się przede wszystkim na obowiązujących w poszczególnych latach stawkach podatku dochodowego, progach podatkowych, jak również na ulgach i odliczeniach sukcesywnie wdrażanych oraz likwidowanych w kolejnych latach. Zwrócono także uwagę na zmiany pojawiające się w takich kwestiach jak kwota wolna od podatku, kwota zmniejszająca podatek, bądź też koszty uzyskania przychodów przez pracowników, a także szczególne rodzaje podatków, takie jak podatek od dochodów kapitałowych czy nieistniejący już obecnie „popiwek”. Przytoczone zostały ponadto wprowadzane stopniowo udogodnienia oraz usprawnienia procesów związanych z rozliczaniem PIT-u, oraz nowe możliwości proponowane podatnikom. Przedmiotem rozważań są również uruchamiane przez Ministerstwo Finansów innowacyjne systemy przeznaczone do rozliczenia podatku przez podatnika drogą elektroniczną, których wprowadzanie miało na celu ułatwienie oraz usprawnienie działania aparatu administracji skarbowej, w szczególności procesu rozliczenia podatku przez osoby fizyczne z Urzędem Skarbowym, a także miało prowadzić do informatyzacji państwa polskiego.

Aleksandra Wasiak, mgr

Edukacja zdalna w opiniach nauczycieli i uczniów - analiza badań

Rok temu cały świat rozpoczął walkę z wirusem COVID-19. W Polsce ze względów bezpieczeństwa od marca 2020 roku podjęto decyzje o przejściu na nauczanie zdalne w całym kraju. Była to zupełnie nowa sytuacja dla nauczycieli, uczniów i ich rodziców. Dotychczas przeprowadzono wiele badań sprawdzających opinie nauczycieli i uczniów dotyczących przebiegu nauki zdalnej oraz samopoczucia w trakcie jej trwania. Prezentacja stanowi przegląd wybranych badań różnych badaczy. Wyniki tworzą wspólny obraz nauki zdalnej jako sytuacji bardzo trudnej zarówno dla kadry szkolnej jak i dla uczniów.

Nauczyciele oceniają naukę zdalną znacznie gorzej od uczniów wskazując na problemy takie jak trudności w obsłudze technicznej lekcji zdalnych, brak wsparcia merytorycznego i psychicznego, czasochłonność wykonywania obowiązków zawodowych oraz związane z tym wszystkim zmęczenie i stres.

Nauka zdalna w odczuciach uczniów jest mniej efektywna i motywująca. Ponad połowa uczniów wolałaby uczyć się w trybie stacjonarnym. Prezentowane badania alarmują, że dzieci podczas nauki zdalnej bardzo często doświadczają różnych form przemocy, a szkoła ma obecnie ograniczoną możliwość sprawowania funkcji wychowawczej i opiekuńczej. Dodatkowo pojawiło się również nowe zjawisko – znikających dzieci, z którymi kontakt od przejścia w tryb zdalny się urwał.

Słowa kluczowe: nauka zdalna, edukacja zdalna, szkoła, nauczyciele, uczniowie

Bibliografia:

1. Buchner, Wierzbicka, Raport Edukacja w czasie pandemii, 2020
https://centrumcyfrowe.pl/wp-content/uploads/sites/16/2020/11/Raport_Edukacja-zdalna-w-czasie-pandemii.-Edycja-II.pdf (Dostęp 3.03.21).
2. Fundacja Dajemy dzieciom siłę, Negatywne doświadczenia młodzieży w trakcie pandemii ,2020 https://fdds.pl/baza_wiedzy/negatywne-doswiadczenia-mlodziezy-w-trakcie-pandemii-2020-2/ (Dostęp 07.03.21).
3. Jankowiak B., Jaskulska S. 2020, „Dobrostan nauczycieli i nauczycielek a ich postawy wobec kształcenia na odległość w czasie pandemii COVID-19”, *Przegląd Pedagogiczny*, (1), s. 219–232.

4. Plebańska, Szyller, Sieńczewska, 2020
https://kometa.edu.pl/uploads/publication/941/24a2_A_a_nauczanie_zdalne_oczami_nauczycieli_i_uczniow_RAPORT.pdf?v2.8 (Dostęp 04.03.21).
5. Ptaszek, G., Bigaj, M., Dębski, M., Pyżalski, J. & Stunża, G. D. (2020).
https://ug.edu.pl/news/sites/ug.edu.pl.news/files/2020-06/Badanie%20zdalnenauczanie_prezentacja_1.pdf (Dostęp 04.03.21).
6. Vulcan, Zakład Badań nad Procesem Ucznienia Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, 2020
<https://sites.google.com/view/twoja-lekcja-w-przyszlosci> (Dostęp 3.03.21).

Katarzyna Wolak, Magdalena Zaraś, Uniwersytet Zielonogórski

Przejawy zewnętrznej odpowiedzialności społecznej organizacji na przykładzie jednego z wiodących producentów silników samochodowych w Polsce¹

Celem artykułu jest przedstawienie zewnętrznego wymiaru koncepcji społecznej odpowiedzialności biznesu (CSR) w przedsiębiorstwie XYZ.

W artykule opisano istotę, koncepcję oraz rozwój CSR w Polsce oraz dokonano szczegółowej charakterystyki zewnętrznego wymiaru CSR. Uzupełnieniem artykułu jest prezentacja fragmentu wyników badań własnych przeprowadzonych wśród pracowników firmy XYZ. Celem ogólnym badań była próba odpowiedzi na pytanie: Jakie są charakterystyczne przejawy społecznej odpowiedzialności biznesu w przedsiębiorstwie XYZ? Cele szczegółowe określają pytania badawcze: Czy w przedsiębiorstwie XYZ wykorzystuje się strategię CSR?, Czy pracownicy uważają, że strategia CSR wpływa na wizerunek firmy XYZ?, Czy pracownicy przedsiębiorstwa XYZ uważają, że CSR wywiera pozytywny wpływ na otoczenie, stwarza szansę na przestrzeganie zasad prawa i etyki oraz eliminuje negatywny wpływ na lokalną społeczność?, Jakie są najbardziej rozpoznawalne działania w zakresie Społecznej Odpowiedzialności Biznesu dla pracowników organizacji XYZ?, Jak oceniane są działania firmy XYZ. w zakresie ochrony środowiska ?, Jak są oceniane działania przedsiębiorstwa XYZ podjęte w ramach Społecznej Odpowiedzialności Biznesu przez pracowników firmy?

Badania przeprowadzono metodą sondażu diagnostycznego, techniką badawczą była ankieta, przebiegająca z wykorzystaniem kwestionariusza ankiety jako narzędzia badawczego.

¹ Przedsiębiorstwo nie wyraziło zgody na ujawnienie nazwy firmy i w dalszej części artykułu będzie nazywane firmą XYZ.

NAUKI ŚCISŁE, TECHNICZNE ORAZ INŻYNIERYJNE

**Anna Fenyk⁽¹⁾, Marek Zieliński⁽¹⁾, Ewa Miękoś⁽¹⁾, Ewa Chrześcijańska⁽²⁾, Anna Masek⁽³⁾,
Wojciech Horak⁽⁴⁾**

⁽¹⁾ Katedra Chemii Nieorganicznej i Analitycznej, Uniwersytet Łódzki

⁽²⁾ Instytut Chemii Ogólnej i Ekologicznej, Politechnika Łódzka

⁽³⁾ Instytut Technologii Polimerów i Barwników, Politechnika Łódzka

⁽⁴⁾ Katedra Konstrukcji i Eksploatacji Maszyn, Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie

e-mail : anna.fenyk@chemia.uni.lodz.pl

Analiza właściwości cieczy i elastomerów magnetoreologicznych oraz ich praktyczne wykorzystanie

Współczesne kierunki badań związane z oceną właściwości materiałów funkcjonalnych, do których należą m.in. ciecze, elastomery, żele magnetoreologiczne, w dużej mierze koncentrują się na projektowaniu i wytwarzaniu nowych struktur, jak również opisie i wyjaśnieniu mechanizmów powodujących efekt magnetoreologiczny, a także poszukiwaniu późniejszego zastosowania w różnego typu aplikacjach pracujących na ich bazie. Konwencjonalna ciecz magnetoreologiczna jest układem dwufazowym niemagnetycznej cieczy nośnej i zawieszzonej w niej fazy stałej w postaci cząstek magnetycznych. Dodatkowym składnikiem cieczy są odpowiednio dobrane stabilizatory, które przeciwdziałają procesom sedymentacji cząstek magnetycznych oraz determinują wartości lepkości i naprężenia ścinającego cieczy. Natomiast stosowane dodatki takie jak np. dekstryna, celuloza, wodorotlenek magnezu, węgiel aktywny, powodują, iż nowo tworzony materiał zyskuje np. właściwości biodegradowalne, niepalne, wychwytyjące CO₂, przewodzące prąd lub ciepło. Charakterystyka właściwości materiałów magnetoreologicznych predysponuje je jako ważnego przedstawiciela materiałów inteligentnych, ze względu na potencjalne szerokie zastosowania w wielu aplikacjach inżynierskich m.in. w przemyśle motoryzacyjnym, budownictwie, medycynie a także w przemyśle zbrojeniowym.

Maciej Kaczyński, Politechnika Koszalińska, Wydział Elektroniki i Informatyki, Email: Maciej.Kaczynski@protonmail.com

Data encryption system with a variable key generated using artificial neural networks

Data encryption can be a complex and computationally demanding process, both in terms of encryption and decryption of data. The speed of the above-mentioned processes and their efficiency depends not only on the available computing resources, but above all on the algorithm used and its proper implementation.

The article deals with the use of artificial neural networks for cryptographic applications as cryptographic keys. It contains a performance representation on the example of ASCII and Unicode character set encryption. Presents the system structure and its variants. It contains a description and examples of the algorithms used. The results of the measures are presented in the form of description and corresponding tables and graphics. The article also discusses the possibilities of further development for the discussed system.

Keywords: neural networks, cryptography, encryption, data

Szyfrowanie danych może być procesem złożonym a przy tym wymagającym obliczeniowo zarówno przy samym szyfrowaniu jak i rozszyfrowywaniu danych. Szybkość wyżej nadmienionych procesów oraz ich efektywność zależy nie tylko od dostępnych zasobów obliczeniowych, ale przede wszystkim od zastosowanego algorytmu i jego odpowiedniego zaimplementowania.

Artykuł traktuje o wykorzystaniu sztucznych sieci neuronowych dla zastosowań kryptograficznych jako kluczy kryptograficznych. Zawiera przedstawienie działania na przykładzie szyfrowania zbioru znaków ASCII oraz Unicode. Prezentuje budowę systemu i jego warianty. Zawiera opis oraz przykłady wykorzystanych algorytmów. Wyniki działania są przedstawione w formie opisu oraz odpowiednich tabel i grafik. W artykule omamiane są również możliwości dalszego rozwoju dla przedstawianego systemu.

Słowa kluczowe: sieci neuronowe, kryptografia, szyfrowanie, dane

Karolina Kluziak, mgr, Volodymyr Pavlyuk, prof. dr hab., Instytut Chemii, Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie

Charakterystyka elektrochemiczna stopów opartych na metalach ziem rzadkich

Światowe zapotrzebowanie na energię w ciągu ostatnich lat rośnie, jest to związane ze wzrostem rozwoju gospodarczego. Dotychczas większość zapotrzebowania na energię pochodziła z wykorzystania paliw kopalnych oraz ropy naftowej, jednak prawne ograniczenia w wykorzystaniu tych surowców skłaniają do poszukiwania ekologicznych źródeł energii. Przykładem na to może być wykorzystanie wodoru, który cieszy się zainteresowaniem naukowców z całego świata. Trudno o lepszy przykład, wodór należy do najbardziej rozpowszechnionych w przyrodzie pierwiastków. Wykorzystanie wodoru nie wiąże się z emisją dwutlenku węgla jak ma to miejsce w przypadku spalania innych paliw. Akumulatory niklowo-wodorkowe stały się popularne dzięki swoim zaletom do których zaliczyć można długi czas życia, brak efektu pamięci, niską oporność wewnętrzną, dużą pojemność. Ponadto są to materiały przyjazne dla środowiska – nie posiadają w swoim składzie szkodliwych pierwiastków, co w dzisiejszych czasach jest niezwykle istotne. Spośród różnych technologii akumulatorów, ogniwa niklowo-wodorkowe od dziesięcioleci nieustannie się rozwijają. Zużyte baterie stanowią ważne źródło surowców wtórnych. W ich składzie występują duże ilości cennych metali – pierwiastki ziem rzadkich, lit, mangan, miedź, nikiel kobalt. Odzyskiwanie tych metali z odpadów stanowi kluczowe znaczenie dla zwiększenia efektywności wykorzystania zasobów oraz zmniejszenia produkcji pierwotnej. Obecnie najczęściej spotykanym składem w komercyjnych akumulatorach niklowo-wodorkowych jest stop LaNi_5 . Z rosnącym zapotrzebowaniem na energię opracowywane są nowe związki, które mogą zostać wykorzystane jako materiały elektrodowe. Jednym z przykładów są stopy typu AB o konkurencyjnych parametrach, do zastosowań przemysłowych. Spośród kilku rodzin związków międzymetalicznych związek międzymetaliczny AB_5 , zwłaszcza LaNi_5 jest obecnie najczęściej spotykanym składem w komercyjnych akumulatorach Ni/MH. Wraz z rosnącym zapotrzebowaniem na energię, opracowano nowe związki międzymetaliczne. Jednym z nich są materiały elektrodowe oparte na AB o konkurencyjnych parametrach dla zastosowań przemysłowych. Stop LaNi jest materiałem aktywnym o dużej pojemności elektrody ujemnej dla akumulatora NiMH, gdyż posiada ona pojemność magazynowania wodoru około 2,0% wagowych. Stopy bazujące na strukturze LaNi , dodatkowo domieszkowane cyrkonem a także tytanem mają wysoka

zdolność do magazynowania wodoru, niską masę właściwą. Dzięki podstawieniu lantanu tytanem lub cyrkonem znacząco obniżają się koszty produkcji materiałów. Zmniejszenie ilości wykorzystanych lantanowców ogranicza szkodliwy wpływ akumulatorów na środowisko. Związki typu AB wciąż są bardzo ciekawe pod względem posiadanych właściwości uwodornienia, choć nie osiągnęły one stopnia rozwoju osiągniętego w związkach AB₅.

Badania finansowane z grantu NCN (No 2017/25/B/ST8/02179)

Maria Kolon-Jaremczak, Katedra Ekologii, Biogeochemii i Ochrony Środowiska, Wydział Nauk Biologicznych, Uniwersytet Wrocławski, e-mail: maria.kolon@gmail.com

Salix herbacea i Sanionia uncinata jako bioindykatory pierwiastków śladowych na Islandii

Islandia to obszar praktycznie wolny od zanieczyszczeń, ale zagrożony przez przenoszone na duże odległości antropogeniczne zanieczyszczenia ze średnich i niskich szerokości geograficznych. W związku z tym należy kontrolować zawartości pierwiastków śladowych w środowisku naturalnym tej wyspy.

W niniejszym badaniu zbadane zostały zawartości pierwiastków śladowych w mchu *Sanionia uncinata*, w łodygach i liściach wierzby karłowatej *Salix herbacea* oraz w glebie. *Salix herbacea* zawierała podwyższone stężenia Cd i Zn, nie zaobserwowano przy tym jednak żadnych zmian świadczących o uszkodzeniach rośliny. Oba pierwiastki w tej roślinie miały również najwyższe współczynniki bioakumulacji z gleby.

Na Islandii *S. herbacea* okazała się lepszym bioindykatorem Cd i Zn, a także Co, Cu, Ni i Pb niż *S. uncinata*.

Marcin Kopec, Uniwersytet Wrocławski

Biogeochemia makroelementów *Racomitrium lanuginosum* na Islandii

Celem niniejszej pracy było porównanie zawartości makroelementów i biogenów (K, Mg, Na, Ca, N, S, C) w *Racomitrium lanuginosum* z różnych typów roślinnych siedlisk ekologicznych na Islandii. W badaniach uwzględniono sześć typów siedlisk. Zawartości powyższych elementów różniły się w zależności od danego typu siedliska. Dostępność makroelementów w ekosystemach polarnych zależy od wielu czynników fizycznych i chemicznych. Wieczna zmarzlina i niskie temperatury to główne bariery ograniczające przyswajalność tych składników przez rośliny zamieszkujące te tereny.

Justyna Kurcek, inż.

Chemiczne usuwanie fosforu ze ścieków z zastosowaniem koagulantów wstępnie zhydrolizowanych

Fosfor jest pierwiastkiem biogennym, który ma znaczący wpływ na wzrost roślin i rozwój organizmów żywych w wodzie. Zbyt duże stężenie fosforu powoduje eutrofizację wód, a co za tym idzie zwiększenie liczby glonów, które zakwitając zmniejszają przezroczystość zbiorników wodnych lub cieków oraz przyczyniają się do obniżenia zawartości tlenu. Niesie to za sobą negatywne skutki w postaci obumierania przede wszystkim ryb, ale i także innych organizmów żywych. Głównym źródłem tego pierwiastka w wodach są przede wszystkim ścieki bytowo-gospodarcze. Dlatego bardzo ważne jest efektywne oczyszczanie ścieków, dające możliwość w wysokim stopniu obniżyć stężenie związków biogennych.

Chemiczne usuwanie fosforu ze ścieków w zależności od rodzaju ścieków, ilości zawartych w nich różnych form fosforu, a także od rodzaju i miejsca dodawania reagenta charakteryzuje się odmienną efektywnością redukcji tego pierwiastka. Niewątpliwą zaletą chemicznego usuwania fosforu z wykorzystaniem koagulantów wstępnie zhydrolizowanych jest to, że metoda ta została wielokrotnie sprawdzona w ciągach technologicznych oraz możliwe jest osiągnięcie bardzo wysokiego stopnia oczyszczania ścieków.

Oczyszczanie ścieków ze związków fosforu jest bardzo ważne w kontekście ochrony środowiska. Istotne jest także, aby zanieczyszczenia organiczne jak i również związki biogenne były usuwane w dostatecznym stopniu.

Słowa kluczowe: ścieki chemiczne usuwanie fosforu, koagulanty wstępnie zhydrolizowane

Jolanta Podolszańska, Politechnika Częstochowska, Wydział Inżynierii Mechanicznej i Informatyki, Katedra Inteligentnych Systemów Informatycznych. e-mail: jolanta.podolszanska@pcz.pl

Wykorzystanie metody Wariacyjnego Autokodowania Bayesa w tomografii komputerowej

Sieci neuronowe mogą się pochwalić 75-letnią historią, podczas której wiele się wydarzyło. Początkowe modele sieci neuronowych były oparte wyłącznie na matematyce i algorytmach. Nie można było przetestować ich działania ze względu na ograniczone możliwości ówczesnych maszyn obliczeniowych. Motywacją do przeprowadzenia badań była chęć pokazania rekonstrukcji obrazu z wykorzystaniem zmodyfikowanych modeli generatywnych, ukazując, że obraz może być tak samo czytelny jak w przypadku tradycyjnych iteracyjnych metod rekonstrukcyjnych.

Celem referatu jest przedstawienie metody Wariacyjnego Autokodowania Bayesa w tomografii komputerowej i zaprezentowanie tej metody w odniesieniu do błędów występujących w rekonstrukcji. Zostanie bliżej przedstawiona funkcja dekodera parametryzowaną przez θ i funkcję dekodera parametryzowaną przez ϕ oraz wyniki rekonstrukcji uzyskane tą metodą.

Efektywne wnioskowanie i uczenie w modelach probabilistycznych może sprawiać trudności ze względu na obecność ciągłych zmiennych ukrytych z trudnymi rozkładami potomnymi. Zaprezentowany algorytm przeznaczony do wnioskowania i uczenia na dużych zbiorach danych wykorzystuje zbiór obrazów tomograficznych, które zostały udostępnione na potrzeby badań. Sieć posiada ukryte zmienne, które nie jesteśmy w stanie zobaczyć, ale sieć jest w stanie wywnioskować te zmienne z obserwacji. Podczas wnioskowania cały czas są generowane nowe dane, przez co obserwacja jest bardziej złożona.

Wyniki eksperymentalne pokazują, że algorytm może być przykładem dobrej i złej rekonstrukcji. Niemniej jednak w tej metodzie można zauważyć potencjał do dalszego rozwoju.

Słowa kluczowe: tomografia komputerowa, autoenkoder wariacyjny, rekonstrukcja obrazu tomograficznego

NAUKI HUMANISTYCZNE, PEDAGOGICZNE ORAZ TEOLOGICZNE

Justyna Jacek, Uniwersytet Rzeszowski, Kolegium Nauk Społecznych, Al. Rejtana 16C,
35-959 Rzeszów, e-mail: justyna98jac@interia.pl

Skuteczność bajkoterapii w pokonywaniu trudności wychowawczych dzieci w wieku przedszkolnym

Poszukując nowych sposobów oddziaływania i wspierania wszechstronnego rozwoju dzieci, warto podkreślić rolę bajkoterapii. Jest to nowoczesna, bezpieczna, a przede wszystkim lubiana przez dzieci metoda pracy, dlatego warto ją wykorzystać w przedszkolu [Kusiak, 2016]. Stosując bajkoterapię dziecko może odreagować napięcia i stresy, łagodzić lęki i obawy, a także przezwyciężać nieśmiałość i nawiązywać relacje w grupie rówieśniczej [Jakubczyk, 2013; Błaszczak, 2015]. Celem badań było określenie skuteczności wykorzystania bajek terapeutycznych w przezwyciężaniu lęków u dziecka w wieku przedszkolnym.

Obserwację pedagogiczną przeprowadzono w publicznym przedszkolu w Rzeszowie w roku szkolnym 2020/21. Badaniem objęto 25 dzieci rozpoczynających edukację przedszkolną. Począwszy od października 2020 roku, w grupie 3-latków przeprowadzono trzymiesięczny cykl zajęć opartych na analizie bajek terapeutycznych, odnoszących się do najczęstszych sytuacji lękowych. Czytanie bajek terapeutycznych uzupełniono rozmową oraz dodatkową aktywnością dzieci w postaci rysunku i dramy. Wyniki uzyskano z arkuszy obserwacyjnych oraz ankiet skierowanych do rodziców dzieci.

Najsilniejszymi przeżyciami dla przedszkolaków, wskazanymi zarówno przez nauczyciela jak i rodziców, był lęk separacyjny wynikający z rozłąki z rodzicami oraz obawy dotyczące akceptacji rówieśników. Bajki terapeutyczne umożliwiły poznanie właściwych wzorców zachowań i przyczyniały się do redukcji lęku u dzieci. Omówienie ich fabuły i wspólne zabawy włączały do działania również dzieci nieśmiałe i integrowały je z grupą, co zapobiegało ich odrzuceniu przez rówieśników. Należy ponadto zaznaczyć, że rodzice, w porównaniu z nauczycielami, nieznacznie wyżej oceniali swoje dzieci.

Bajkoterapia jest pomocnym narzędziem pracy w pokonywaniu sytuacji lękowych u dzieci na etapie edukacji przedszkolnej. Umiejętnie wykorzystana wspiera prawidłowy

rozwój, pozwala na rozwiązanie wielu problemów emocjonalnych, które małe dzieci napotykać na tym etapie rozwoju oraz zwiększa poczucie ich bezpieczeństwa.

Bibliografia:

1. Błaszczak I. [2015]. Skuteczność terapeutyczna bajki w pokonywaniu trudności wychowawczych dzieci w wieku 4-9 lat. W: Pańtak G., Słodownik-Rycaj E. (red.). Trudności szkolne dziecka. Wybrane zagadnienia. Zeszyty Naukowe 1. Pedagogika. Wszechnica Polska Szkoła Wyższa w Warszawie, s. 107-119.
2. Jakubczyk K. [2013]. Bajkoterapia jako metoda pracy z dzieckiem w wieku przedszkolnym. Nauczyciel i Szkoła, 1, 249-258.
3. Kusiak E. [2016]. Bajkoterapia w przedszkolu. Z klasą. Magazyn dla nauczycieli, 2, 16-17.

Monika Szymańska, mgr, Uniwersytet Warszawski, Instytut Romanistyki, ul. Dobra 55, 00-312 Warszawa, e-mail: m.szymanska1994@gmail.com

Mediacja glottodydaktyczna w przedszkolu – szansa wszechstronnego rozwoju językowego

Celem niniejszego wystąpienia jest przybliżenie zagadnienia mediacji glottodydaktycznej w kontekście językowej edukacji przedszkolnej. Od czasu publikacji w roku 2018 woluminu uzupełniającego *Europejski System Opisu Kształcenia Językowego* podkreślana jest rola nauczyciela - mediatora w procesie nauczania. W rezultacie wdrażanie mediacji na gruncie dydaktycznym stało się bardziej uporządkowane i zyskało praktyczny wymiar. W ramach wystąpienia przeanalizowany zostanie wpływ zastosowania zadań wykorzystujących trzy typy mediacji na rozwój umiejętności językowych dzieci pięcioletnich.

W pierwszej części referatu przybliżona zostanie specyfika nauczania językowego w przedszkolu. Wśród poruszanych kwestii znajdą się rozwój i umiejętności ogólne dziecka, a także jego potrzeby oraz cel edukacji na tym etapie. Następnie przedstawiona zostanie definicja mediacji glottodydaktycznej, jej typy, a także ścieżka rozwoju pojęcia. Jej początkowe wąskie postrzeganie zostało ostatecznie odrzucone w roku 2018 wraz z publikacją woluminu uzupełniającego ESOKJ. Rezultaty analiz, dotyczących wymiaru praktycznego ćwiczeń językowych oraz mediacji tekstu, pojęć i komunikacji wdrożonych do językowej edukacji przedszkolnej zaprezentowane zostaną w końcowej części referatu. Zaproponowane zostaną także konkretne przykłady ćwiczeń, realizujących założenia mediacji glottodydaktycznej, wykorzystane podczas badania przeprowadzonego w roku szkolnym 2018/2019 w językowym przedszkolu integracyjnym.

Słowa kluczowe: mediacja glottodydaktyczna, rozwój językowy, dziecko, klasa, język obcy, edukacja przedszkolna

Glottodidactic preschool mediation – the chance of versatile linguistic development

The aim of this speech is to present the issue of glottodidactic mediation in the context of pre-school language education. Since the publication in 2018 of the *Companion volume* of

the *Common European Framework of Reference for Languages*, the role of the teacher - mediator in the teaching process has been emphasized. As a result, the implementation of mediation on the didactic basis has become more structured and gained a practical dimension. As part of the presentation, the impact of the use of tasks using three types' mediation on the development of language skills in 5-year-old children will be analyzed.

The first part of the speech presents the specificity of language teaching in kindergarten. Issues to be addressed will include the child's development and general skills, as well as their needs and the purpose of education at this level. Then, the definition of glottodidactic mediation, its types and the development path of the concept will be presented. Its initial narrow perception was finally dismissed in 2018 with the publication of the *CEFR Companion Volume*. The results of the analyzes concerning the practical dimension of language exercises and the mediation of text, concepts and communication implemented in pre-school language education will be presented at the end of the speech. Specific examples of exercises implementing the assumptions of glottodidactic mediation, used during the study conducted in the 2018/2019 school year at the integration language kindergarten, will also be proposed.

Key words: glottodidactic mediation, linguistic development, child, class, foreign language, preschool education

Bibliografia:

1. Cichmińska M. (2015). Bawię się więc jestem. *Języki Obce w Szkole*, 1, s. 13–17.
2. Conseil de l'Europe. (2001). *Cadre européen commun de référence pour les langues : apprendre, enseigner, évaluer*, Didier.
3. Conseil de l'Europe. (2018). *Cadre européen commun de référence pour les langues : apprendre, enseigner, évaluer. Volume complémentaire avec de nouveaux descripteurs*, Strasbourg.
4. Gee-Milan E., Gee P. (2020). *Mediation: classroom activities for the skills needed for the 21st century workplace*. *Języki Obce w Szkole*, 2, s. 15–19.
5. Janowska I. (2017), *Mediacja i działania mediacyjne w dydaktyce języków obcych*, *Języki Obce w Szkole*, 3, s. 80–86.
6. Kucharczyk R. (2020). *Językowe działania mediacyjne na lekcjach języka obcego*. *Języki Obce w Szkole*, 2, s. 5–14.

7. Nicolas L. (2012), *L'apprenant-médiateur : enjeux et perspectives des traductions spontanées en classe de français langue étrangère*. Éla. Études de linguistique appliquée, 3/167, s. 369–380.
8. Piotrkowska-Skrzypek M. (2015). *Kompetencje nauczyciela języka obcego w przedszkolu*. Języki Obce w Szkole, 1, s. 23–31.
9. Sujecka-Zajac J. (2017). *Rola mediacji dydaktycznej w rozwijaniu warsztatu poznawczego ucznia na lekcji języka obcego*. Neofilolog, 48/2, s. 169–181.
10. Vanthier H. (2009), *L'enseignement aux enfants en classe de langue*, Paris : CLE International.

Anna Uroda, Uniwersytet Jagielloński, Wydział Historyczny, Instytut Archeologii, e-mail: urodaanna@gmail.com

Rygwedyjskie „forty” a założenia Baktryjsko-Margiańskiego Zespołu Archeologicznego

Jednym z kluczowych zagadnień, jeśli idzie o historyczną wartość *Rygwedy* (Ṛgveda), starożytnego dzieła spisanego w dialekcie wedyjskim, pozostaje kwestia identyfikacji opisywanych w tym tekście „fortów”. Część z badaczy chciałaby widzieć owe założenia w miejskich lub też proto-miejskich ośrodkach Baktrii i Margiany. Celem niniejszej pracy będzie więc przybliżenie powiązań między opisywanymi w *Rygwedzie* „fortami” a założeniami Baktryjsko-Margiańskiego Zespołu Archeologicznego. Relacje te zostaną przedstawione w kontekście migracji, które miały miejsce w II tysiącleciu BCE w Azji Środkowej. Zgodnie z teorią proponowaną przez fińskiego badacza – A. Parpolę – obszar rozwoju przywołanej cywilizacji stanowił punkt tranzytowy w migracjach do Indii. Zgodnie z założeniami przywołanego badacza, migracja Indo-Irańczyków, utożsamianych z omawianym zespołem, a później Indo-Ariów, miała przebiegać w trzech etapach. Etapy te zostaną pokrótce przybliżone, a następnie skonfrontowane z materiałem zabytkowym oraz z przywołanym już dziełem literatury wedyjskiej.

NAUKI MEDYCZNE, ZDROWIU I ŻYWIENIU CZŁOWIEKA ORAZ PRZYRODNICZE

Justyna Bialek, Paulina Krawiec, Magdalena Jańczyk, Ilona Samek, Anna Wójcik,
Studenckie Koło Naukowe przy Katedrze i Zakładzie Epidemiologii i Metodologii Badań
Klinicznych Uniwersytetu Medycznego w Lublinie

Opiekun: dr n. med. Halina Piecewicz-Szczęśna

Korzyści płynące z karmienia mlekiem matki

Wstęp: Karmienie piersią jest uznawane za złoty standard karmienia zarówno dzieci urodzonych w terminie, jak i wcześniaków. Składniki odżywcze, budulcowe i bioaktywne wchodzące w skład mleka matki są tak skomponowane, aby zapewnić dziecku we wczesnych etapach jego życia konieczne elementy do właściwego rozwoju. Karmienie piersią wiąże się z lepszym stanem zdrowia, rozwojem układu immunologicznego, promowaniem kolonizacji jelit, zmniejszeniem częstości chorób żołądkowo- jelitowych oraz spadkiem śmiertelności wśród niemowląt w porównaniu z dziećmi karmionymi sztucznie.

Materiał i metoda: Do przeglądu literatury wykorzystano bazę danych PubMed oraz Google Scholar.

Wyniki: W ostatnich latach wzrasta zainteresowanie karmieniem piersią i korzyściami jakie się z tym wiążą zarówno dla dziecka jak i dla matki. WHO rekomenduje wyłączne karmienie mlekiem matki przez pierwsze 6 miesięcy życia, oraz jego kontynuowanie do drugiego roku życia wraz z karmieniem uzupełniającym. Mleko matki pokrywa wszystkie potrzeby żywieniowe dziecka na kolejnych etapach rozwoju przez odpowiednie przystosowanie jego składu, na który wpływ ma długość laktacji, czas ciąży, choroby matki, genotyp i dieta. Dzięki unikalnym jego cechom u dziecka możemy zaobserwować krótko i długoterminowe korzyści rozwojowe i zdrowotne. Wspierając rozwój układu immunologicznego obniża częstość zapadania na choroby układu oddechowego, infekcje przewodu pokarmowego, ucha środkowego, zmniejsza ryzyko martwiczego zapalenia jelit, retinopatii wcześniaczej. Do późnych korzyści występujących z karmienia piersią możemy zaliczyć zmniejszenie ryzyka wystąpienia cukrzycy typu II, nadwagi i otyłości, białaczek. Wykazano także wyższy

poziom inteligencji o około 3 punkty w porównaniu z dziećmi, które karmione były sztucznymi mieszankami.

Wnioski: Znając wpływ mleka matki na zdrowie i rozwój niemowląt, bardzo ważne jest jego promowanie i informowanie matek o korzyściach płynących z karmienia piersią.

Paulina Krawiec, Anna Wójcik, Ilona Samek, Justyna Bialek, Magdalena Jańczyk,
Studenckie Koło Naukowe przy Katedrze i Zakładzie Epidemiologii i Metodologii Badań
Klinicznych Uniwersytetu Medycznego w Lublinie

Opiekun naukowy: dr n. med. Halina Pieciewicz- Szczęsna

Objawy neurologiczne w przebiegu zakażenia SARS-CoV-2

Wstęp: SARS-CoV-2 to wirus należący do grupy koronawirusów , wywołujący chorobę układu oddechowego – COVID-19. Główne objawy związane z zakażeniem to gorączka, suchy kaszel, zmęczenie oraz bóle mięśniowe. Pierwotna manifestacja dotyczy układu oddechowego i serca, ale zgłaszane są również objawy neurologiczne. Opisywane są dwie serie przypadków szczegółowo obrazujące manifestacje i powikłania neurologiczne u pacjentów z COVID-19.

Materiały i metody: Do przeglądu literatury wykorzystano bazę danych PubMed oraz Google Scholar.

Wyniki: Objawy neurologiczne pojawiały się częściej u osób ciężko chorych, z większą liczbą współistniejących chorób. Najczęstszymi zgłaszanymi objawami ze strony układu nerwowego są zawroty i ból głowy. Często zgłaszanym objawem jest zaburzenie świadomości. Najczęstszą manifestacją zakażenia wynikającą z zajęcia obwodowego układu nerwowego jest uszkodzenie i ból mięśni szkieletowych. Do częstych objawów neurologicznych zalicza się hipoguezję- zmniejszenie percepcji bodźców smakowych i hiposmię- zmniejszenie percepcji bodźców smakowych. U zakażonych jest większe prawdopodobieństwo wystąpienia udaru niedokrwinnego. Wykazano również wzmocnienie naczyń krwionośnych w MRI.

Dodatkowo do innych manifestacji neurologicznych w przebiegu zakażenia, rzadziej występujących zalicza się poprzeczne zapalenie rdzenia kręgowego, encefalopatię oraz zapalenie mózgu. Ze strony obwodowego układu nerwowego może również dojść do wystąpienia zespołu Guillaina-Barrégo.

Wnioski: Lekarze powinni być świadomi objawów neurologicznych i wcześniej oceniać pacjentów, aby uniknąć rozprzestrzeniania się choroby i poprawić ich rokowanie. Ciągła dokumentacja objawów neurologicznych i symptomów, terminowe badania płynu mózgowo-rdzeniowego, EEG i autopsje mózgu pacjentów z COVID-19, którzy nie przeżyli, mogą

pomóc lepiej zrozumieć neurologiczne manifestacje nowego koronawirusa, jak również patofizjologiczne mechanizmy zajęcia OUN.

Martyna Kuczyńska, mgr inż., Katedra Biologii i Genetyki Medycznej, Wydział Biologii, Uniwersytet Gdański, e-mail: kuczynska.martyna@wp.pl

Łuszczyca i stres psychospołeczny: wzajemne oddziaływanie

Łuszczyca to nieinfekcyjna choroba autoimmunologiczna, która występuje u 2-3% światowej populacji. Charakteryzuje się przewlekłym stanem zapalnym naskórka oraz hiperproliferacją keratynocytów, co objawia się przede wszystkim w postaci czerwono-brunatnych zmian skórnych, pokrytych srebrzystą łuską. Rozwój łuszczycy jest wynikiem zarówno czynników genetycznych jak i środowiskowych, wśród których istotną rolę pełni stres psychospołeczny. Stres powiązано u 44% pacjentów z procesem inicjacji łuszczycowego stanu zapalnego, co więcej u 60-88% pacjentów jest on czynnikiem zaostrzającym stan zapalny skóry. Mechanizmy te bazują na interakcjach neuroendokrynno-immunologicznych. Chroniczny stres skutkuje podwyższeniem poziomu cytokin prozapalnych, takich jak IL-1 β , IL6, IL12, TNF α i IFN γ , oraz obniżeniem poziomu cytokin przeciwzapalnych, takich jak IL4, IL5, IL10, co wzmacnia odpowiedź autoreaktywnych limfocytów T pomocniczych Th1, Th17, Th22. Cytokiny wydzielane w konsekwencji przewlekłego stanu zapalnego, takie jak TNF α , IFN α , IL1 oraz IL6, zaburzają poziom neurohormonów w organizmie oraz przyczyniają się do powstawania objawów depresji i innych zaburzeń psychospołecznych. Dokładne zrozumienie interakcji między łuszczycą a stresem psychospołecznym jest konieczne do kompleksowego podejścia terapeutycznego w łuszczycy.

Patrycja Mościcka, Andrzej Przyłipiak, Uniwersytet Medyczny w Białymstoku

Droga do poznania osocza bogatopłytkowego

Tematem wystąpienia jest osocze bogatopłytkowe (PRP) które jest stosowane w medycynie estetycznej. Historia rozwoju PRP jako produktu krwiopochodnego oraz szukania nowszych zastosowań PRP sięga lat czterdziestych dwudziestego wieku i przez kolejne lata naukowcy poznawali jego nowe właściwości i pola stosowania. Wykorzystanie PRP w medycynie wciąż zyskuje na znaczeniu i popularności. Obecnie, odkrywane są kolejne możliwości użycia PRP w celu poprawy zdrowia i wyglądu człowieka.

Omawiany preparat krwiopochodny o uznanych właściwościach regeneracyjnych stosowany jest w coraz większej ilości dziedzin medycyny. Niewątpliwie jednym z częstszych zastosowań to medycyna estetyczna, stomatologia, ortopedia i medycyna sportowa. W trakcie prezentacji przedstawiona zostanie historia rozwoju nauki związana z PRP oraz przebieg badań nad mechanizmem jego działania.

Aleksandra Orzechowska¹, Mateusz Pawlina¹, Karolina Ziętara¹, Piotr Pawłowski¹

¹Student kierunku lekarskiego, Wydział lekarski, Uniwersytet Medyczny w Lublinie

Genetyczne markery nowotworów przewodu pokarmowego

Wprowadzenie: Choroby nowotworowe są jedną z głównych przyczyn zgonów na świecie. Mimo rozwoju diagnostyki, wdrożeniu licznych, nowych programów profilaktycznych, wprowadzeniu innowacyjnych, celowanych leków, w dalszym ciągu duża liczba przypadków jest wykrywana zdecydowanie za późno, kiedy to właściwa terapia nie przynosi już pożądanego skutku.

Występowanie zdecydowanej większości nowotworów wiąże się z aktywacją mechanizmów genetycznych, w głównej mierze odpowiedzialnych za niekontrolowaną proliferację komórkową. Markery genetyczne są swego rodzaju „drogowskazami” na mapie genomu, które pozwalają określić mutacje konkretnych genów.

Cel pracy: Przedstawienie genetycznych markerów wybranych nowotworów przewodu pokarmowego.

Materiały i metody: W pracy wykorzystano metodę analizy i przeglądu dostępnego piśmiennictwa naukowego. Przeszukano bazy danych takie jak PubMed, Google Scholar, Arianta, Scopus.

Materiałami wykorzystanymi w pracy były publikacjami naukowymi oraz podręcznikami akademickimi w redakcjach zwartych.

Omówienie: W opracowaniu, dla klarownego przedstawienia zagadnień związanych z diagnostyką molekularną chorób nowotworowych posłużono się anatomicznym podziałem przewodu pokarmowego na odcinki, takie jak jama ustna, przełyk, żołądek oraz jelito grube.

Nowotwory jamy ustnej w badaniach molekularnych można diagnozować dzięki wykryciu nieprawidłowości w genach takich jak TP53, CDKN1A, GADD45 czy RAS. W przypadku przełyku markerami cennymi diagnostycznie są mutacje w genach TP53 oraz UCP1. GIST zlokalizowany w żołądku może powstać na podłożu mutacji genów KIT oraz PDGFRA, a rodzinna polipowatość gruczolakowata (FAP) jest związana z mutacją genu APC.

Podsumowanie: Genetyczne markery nowotworów przewodu pokarmowego dają ogromną szansę na wykrycie potencjalnych czynników rakotwórczych w postaci mutacji na bardzo wczesnym etapie.

Określenie mutacji danych genów umożliwia zaplanowanie terapii celowanej, skierowanej przeciwko określonym mechanizmom nowotworzenia, ograniczając tym samym działanie ogólnoustrojowe zastosowanych leków.

Mateusz Pawlina¹, Aleksandra Orzechowska¹, Karolina Ziętara¹, Piotr Pawłowski¹

¹Student, Wydział Lekarski, Uniwersytet Medyczny w Lublinie

Genetyczne biomarkery raka wątrobowokomórkowego

Wprowadzenie: Rak wątrobowokomórkowy coraz częściej stanowi bezpośrednią przyczynę zgonu wielu chorych. Nowoczesna diagnostyka, w tym również badania genetyczne mogą służyć jako podstawa wdrożenia adekwatnego leczenia zwiększającego szanse chorych na przeżycie. W związku z tym powyższym niezwykle ważne jest poznanie biomarkerów genetycznych raka wątrobowokomórkowego.

Cel pracy: Wskazanie biomarkerów genetycznych raka wątrobowokomórkowego.

Materiał i metodyka: W pracy posłużono się metodą niesystematycznego przeglądu dostępnego piśmiennictwa. Dane uzyskano poprzez przeszukanie internetowych baz, takich jak: Google Scholar, PubMed, Scopus.

Wyniki: Czynnikiem ryzyka raka wątrobowokomórkowego są zakażenia wirusami HCV i HBV, nadmierne spożycie alkoholu, niealkoholowa stłuszczeniowa choroba wątroby działanie aflatoksyny B1. Dane czynniki ryzyka powiązane są z określonym mechanizmem działania na genom oraz oddziaływaniem na charakterystyczne dla siebie szlaki sygnalizacyjne co wykorzystuje się współcześnie w diagnostyce molekularnej raka wątrobowokomórkowego oraz różnicowaniu raka wątrobowokomórkowego ze względu na jego etiologię. Najpowszechniej współcześnie stosowanymi biomarkerami genetycznymi w diagnostyce raka wątrobowokomórkowego są: TERT, TP53, CTNNB1.

Wnioski: Zastosowanie w diagnostyce raka wątrobowokomórkowego biomarkerów genetycznych może mieć znaczenie predykcyjne oraz prognostyczne. Każda z dróg patogenezy raka wątrobowokomórkowego posiada charakterystyczny dla siebie profil zmian genetycznych.

Wioletta Rymut, Weronika Klocek, Klaudia Jagieła, Dominika Walowska

Czy osoby z wykształceniem medycznym są bardziej świadome w zakresie dodatków do żywności?

Streszczenie: Dodatek do żywności oznacza każdą substancję, która w normalnych warunkach nie jest spożywana sama jako żywność oraz nie jest stosowana jako charakterystyczny składnik żywności, bez względu na swoją ewentualną wartość odżywczą.

Cel: Porównanie świadomości dotyczącej dodatków do żywności, osób posiadających wykształcenie medyczne oraz tych którzy wykształcenia medycznego nie posiadają.

Materiał i metody: Jako metoda badawcza zastosowane zostały badania ankietowe, przeprowadzone na reprezentatywnej grupie 250 osób. W grupie respondentów znaleźli się mieszkańcy wszystkich województw, wsi i miasta. W grupie tej 35% ankietowanych stanowili ludzie z wykształceniem medycznym, a 65% bez wykształcenia medycznego.

Wyniki: Badania wykazują, że wiedza osób z wykształceniem medycznym jest wyższa, ale nie są to duże różnice. 44% osób z wykształceniem medycznym deklaruje, że dba o swoje zdrowie, podczas gdy tylko 16% z nich zawsze zwraca uwagę na skład kupowanych produktów. U osób bez wykształcenia medycznego wygląda to podobnie – 36% osób uważa że dba o zdrowie, a 15% zwraca uwagę na skład produktów. 44% osób grupy medycznej uważa że kobiety w ciąży nie mogą używać aspartamu, w grupie osób „niemedycznych” taką odpowiedź udzieliło 40% ankietowanych. Na pytanie o przyswajalność fruktozy w grupie osób „medycznych” prawidłowo odpowiedziało 46% badanych, podczas gdy w grupie osób „niemedycznych” – 34%.

Wnioski: Na podstawie analizy zgromadzonych danych można stwierdzić, że wiedza konsumentów na temat dodatków do żywności jest niewystarczająca oraz można wnioskować, że potrzebne są akcje, uświadamiające konsumentów dotyczące zagrożeń, które mogą pojawić się na rynku produktów spożywczych oraz zachęcić do bardziej dokładnego sprawdzania jakości produktów, które nabywają.

Słowa kluczowe: dodatek do żywności, wykształcenie medyczne, zdrowie

Karolina Ziętara¹, Aleksandra Orzechowska¹, Mateusz Pawlina¹, Piotr Pawłowski¹
Student II roku kierunku lekarskiego, Wydział Lekarski, Uniwersytet Medyczny w Lublinie ¹
e-mail: kar.zietara@gmail.com

Schizofrenia z perspektywy lekarza psychiatry

Wstęp: W obecnych czasach zaburzenia psychiczne przybrały postać chorób cywilizacyjnych. Schizofrenia jest schorzeniem cechującym się nieprawidłowym stężeniem poszczególnych neuroprzekaźników, a jej negatywne skutki wpływają na codzienne funkcjonowanie pacjenta.

Cel pracy: Celem pracy jest przedstawienie schematów diagnostyki oraz leczenia zaburzenia psychicznego jakim jest schizofrenia.

Materiał i metoda: W pracy wykorzystano metodę przeglądu piśmiennictwa naukowego. Przeszukano bazy PubMed, Arianta, Google Scholar, Scopus i CINAHL, według słów kluczowych: psychiatria, schizofrenia, leczenie.

Wyniki: Schizofrenia – epidemiologia Schizofrenia to schorzenie, które występuje na całym świecie. Wykazano, że globalna punktowa prevalencja tej choroby standaryzowana pod względem wieku w 2016 roku wynosiła 0,28%. Według HTA Consulting oraz Instytutu Praw Pacjenta i Edukacji Zdrowotnej w Polsce jest 385 tysięcy osób chorujących na schizofrenię.

Schizofrenia – patogeneza. Schizofrenia to heterogeniczny, złożony zespół poznawczo-behawioralny, którego początki wydają się wynikać z zakłócenia rozwoju mózgu. Jednakże jest to dysfunkcja o złożonym patomechanizmie, więc trudno określić jednoznacznie przyczynę powstawania choroby. **Schizofrenia – symptomatologia.** Cechami klinicznymi schizofrenii są objawy pozytywne oraz negatywne, zmiany nastrojów, zaburzenia poznawcze i dezorientacja. Do objawów wytwórczych zaliczamy między innymi zaburzenia zachowania oraz halucynacje. Do znacznego obniżenia jakości życia pacjentów przyczynia się występowanie objawów ubytkowych, takich jak zubożenie gestów, problemy z mową oraz trudność w nawiązywaniu relacji międzyludzkich. **Schizofrenia – diagnostyka.** Proces diagnostyczny opiera się na dwóch głównych systemach klasyfikacyjnych: DSM – 5 oraz ICD – 10. **Schizofrenia – farmakoterapia.** Farmakoterapia schizofrenii jest skomplikowana i niesie za sobą wiele niepożądanych działań. Głównymi lekami stosowanymi w terapii tego schorzenia są neuroleptyki atypowe, które mają na celu ograniczenie występowania objawów negatywnych.

Podsumowanie: Schizofrenia to zaburzenie psychiczne, które obecnie stanowi duże wyzwanie dla środowiska medycznego. Choroba ta charakteryzuje się skomplikowanym procesem leczniczym, który dodatkowo utrudnia remisyjno – rzutowy charakter choroby. Osoby dotknięte tym schorzeniem często spotykają się z dyskryminacją i odrzuceniem.

Martyna Frątczak

Stres oksydacyjny u koni

Procesy oksydoredukcyjne w organizmie żywym zachodzą nieustannie - to dzięki nim dostarczana jest energia oraz zachodzą przemiany metaboliczne. Polegają na redukcji jednej z cząsteczek na rzecz utlenienia drugiej, jako sprzężone przenoszenie elektronów pomiędzy substancjami. Równowaga pomiędzy reakcjami redox pozwala na zachowanie homeostazy ustroju. Nadmiar procesów oksydacyjnych, nazywany także stresem oksydacyjnym, powoduje powstawanie wolnych rodników, czyli cząsteczek posiadających jeden bardzo aktywny elektron, które mogą działać niekorzystnie na organizm, utleniając kwasy nukleinowe, białka lub lipidy, powodując przez to zmiany w strukturach, a nawet ich degenerację. Oprócz stanów chorobowych wywołujących pogorszenie funkcjonowania organizmu, także źle prowadzony trening, nadmierny wysiłek fizyczny, a nawet same reakcje stresowe konia mogą powodować destabilizację standardowych cykli. Przeciwdziałają temu mechanizmy antyoksydacyjne eliminujące reaktywne formy tlenu (dysmutaza ponadtlenkowa i katalaza), nadtlenki organiczne (peroksydaza i reduktaza glutationowa) oraz inne wolne rodniki, jednocześnie chroniąc organizm przed ich niepowołanym wpływem. Zdolności antyoksydacyjne zmniejszają się podczas nadmiernego eksploatowania koni, a także tracą produktywność wraz z postępującym starzeniem się zwierzęcia. Podniesienie ich wydajności jest możliwe poprzez prowadzenie regularnego treningu, co wpływa na podniesienie wydolności oraz zmiany przystosowawcze, w tym podwyższenie zdolności antyoksydacyjnych. Ważnym czynnikiem jest również odpowiednie dostosowanie trybu pracy, żywienia oraz utrzymania do wieku i stanu zdrowia koni.

Kinga Pałatyńska, Bartłomiej Wysoczański, SKN Genetyki DIVERSITAS,
Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie

Opiekunowie naukowci: dr hab. Beata Myśków, prof. ZUT, dr inż. Magdalena Góralska

Wykrywanie markerów molekularnych związanych z powstawaniem wosku u żyta (*Secale Cereale* L.) wraz z mapowaniem genetycznym

Powierzchnie liści i łodyg wielu roślin są pokryte woskiem kutykularnym. Wosk kutykularny składa się głównie z bardzo długo łańcuchowych nasyconych kwasów tłuszczowych (VLCFAs), alkanów, pierwszo- i drugorzędowych alkoholi, aldehydów, ketonów, estrów i steroli (Kunst i Samuels, 2003). Okrywa woskowa chroni rośliny przed promieniowaniem ultrafioletowym, zmniejsza retencję wody na powierzchni rośliny i odgrywa ważną rolę w ochronie rośliny przed patogenami. Genetyczne podłoże tworzenia woskowej powłoki u żyta jest słabo poznane. Opisano dotychczas tylko trzy recesywne geny, które zaburzały tworzenie nalotu na liściach, źdźbłach i kłosach. Zlokalizowano je na chromosomach 4R, 5R i 7R.

Celem pracy była analiza markerów molekularnych związanych z inhibitorem wosku. Dzięki populacji mapującej F₂ pochodzącej z linii woskowej S32N i linii bezwoskowej RxL10 (populacja BSR), zlokalizowano gen tworzenia okrywy woskowej na chromosomie 7R. Na podstawie danych literaturowych przetestowano markery molekularne związane z genem inhibitora wosku z pszenicy. Otrzymane amplikony w liniach rodzicielskich zsekwencjonowano. Sekwencje zostały porównane ze skafoldami opublikowanymi przez zespół niemieckich naukowców. Wybrane w ten sposób skafoldy wykorzystano do zaprojektowania starterów i identyfikacji polimorfizmów korelujących z genem, który zakłóca produkcję wosku w populacji BSR.

Badania zostały sfinansowane z projektu NCN nr. UMO-2015/17 / B / NZ9 / 01694.

Jesteś studentem, doktorantem, młodym naukowcem? Chcesz publikować w profesjonalnym piśmie naukowym, brać udział w konferencjach? Firma Koncept.Konferencje Naukowe umożliwi Ci start w świecie nauki za przystępną cenę. Organizujemy konferencje interdyscyplinarne, jak i specjalistyczne. Wydajemy monografie pokonferencyjne oraz współpracujemy z czasopismami z listy ministerialnej. Pomagamy w publikacji artykułów.

Marta Rachwał

Koncept.Konferencje Naukowe

ul. Gen Leopolda Okulickiego 51D/20

31-637 Kraków

NIP: 573-277-92-21

REGON: 387180781